Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

33 037 Mestbeleid

Nr. 645

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, VISSERIJ, VOEDSELZEKERHEID EN NATUUR

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 mei 2026

Op 8 april jl. is uw Kamer geïnformeerd over mijn voorgenomen aanpak voor het 8e actieprogramma Nitraatrichtlijn (hierna 8e actieprogramma).[1] Met deze brief informeer ik u – mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat – nader over het proces om te komen tot het 8e actieprogramma en de samenhang van dit actieprogramma met de Ministeriële Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof (hierna: Taskforce). Daarnaast wordt u geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom doelsturing op waterkwaliteit waarmee ik invulling geef aan het verzoek van de vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur om een brief over doelsturing en het 8e actieprogramma Nitraatrichtlijn.[2] Deze brief is eveneens aan de Eerste Kamer gezonden.

Op dit moment worden de doelen voor nutriënten (stikstof en fosfor) in het grond- en oppervlaktewater zoals die volgen uit de Nitraatrichtlijn en Kaderrichtlijn Water nog niet gehaald. Landbouwbronnen vormen hierbij een significante bron van nutriëntenbelasting naast andere oorzaken. De inzet van het nog op te stellen 8e actieprogramma is gericht op het behalen van de waterkwaliteitsdoelen voor nutriënten afkomstig uit de landbouw. De inzet in de Taskforce is daar ook mede op gericht via een samenhangende aanpak van de verschillende opgaven.

Samenhang 8e actieprogramma en Taskforce

Het kabinet werkt momenteel binnen de Taskforce aan een aanpak gericht op stikstofreductie en natuurverbetering in samenhang met andere brede milieuopgaven in het landelijk gebied, waaronder ook de opgave voor waterkwaliteit. Zo maakt het 8e actieprogramma deel uit van pijler zeven van de aanpak en wordt onder andere uitwerking gegeven aan grondgebondenheid en een gebiedsgerichte aanpak die zich ook richt op

[1] Kamerstukken II 2025/2026, 33 037, nr. 643
[2] 2026Z07422.

kst-33037-645
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

beekdalen en grondwaterbeschermingsgebieden.[3] Daarmee zal de uitwerking van de maatregelen in de Taskforce ook effect hebben op het verminderen van de uit- en afspoeling van nutriënten uit de landbouw naar het water. Ik zie daarom een nauwe samenhang tussen maatregelen uit de Taskforce en het 8e actieprogramma om de nutriëntenbelasting van het grond- en oppervlaktewater vanuit de landbouw te verminderen.

Tijdpad 8e actieprogramma

Omdat ik de aanpak vanuit de Taskforce bepalend acht voor de context waarbinnen de maatregelen van het 8e actieprogramma worden opgesteld, ben ik voornemens het tijdpad van het 8e actieprogramma aan te laten sluiten op de planning voor de Taskforce. In mijn brief van 27 maart jl. over de samenhangende aanpak Landbouw, Natuur en Stikstof heb ik aangekondigd tot de zomer prioriteit te geven aan uitwerking van verschillende onderdelen van deze aanpak. Om de inzet voor het 8e actieprogramma goed af te kunnen stemmen op de aanpak van de Taskforce, zal ik dit najaar uw Kamer informeren over de voortgang van het 8e actieprogramma. In de tussentijd tref ik de benodigde voorbereidingen om te komen tot het 8e actieprogramma dat uiterlijk 1 juli 2027 in zal gaan. Daarbij streef ik ernaar om de regelgeving voor de te implementeren maatregelen van het 8e actieprogramma waar mogelijk tegelijkertijd met het actieprogramma te publiceren, zodat er tijdig duidelijkheid is over de nieuwe maatregelen voor agrariërs. Hiertoe zal uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027 een concept 8e actieprogramma worden voorgelegd voor advies aan de Commissie voor de Milieueffect-rapportage en worden aangeboden voor internetconsultatie. Mocht het noodzakelijk zijn om regelgeving eerder aan te passen, dan zal ik bezien of en in hoeverre dit eerder aangepast zal kunnen worden.

Dit voorziene tijdpad om te komen tot het 8e actieprogramma Nitraat-richtlijn past bij het tijdpad voor de stroomgebiedbeheerplannen 2028–2033, die op grond van de Kaderrichtlijn Water worden opgesteld door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat als onderdeel van het Nationaal Waterplan. Bij de ontwerp-stroomgebiedbeheerplannen, die op 21 december 2026 voor een half jaar ter inzage worden gelegd, zal worden verwezen naar het proces van het 8e actieprogramma waar het gaat om de vermindering van de af- en uitspoeling van nutriënten uit de landbouw. In de definitieve stroomgebiedbeheerplannen, die in december 2027 worden vastgesteld, zal verwezen worden naar de concrete inzet van het 8e actieprogramma, inclusief de relevante maatregelen die door de Taskforce worden ingesteld. Het is mijn inzet om de aanpak vanuit de Taskforce en de overige maatregelen genomen in het 8e actieprogramma afdoende te laten zijn voor de waterkwaliteitsopgave voor nutriënten vanuit de landbouw. Daarmee komt er voor nutriënten vanuit de landbouw geen restopgave te liggen bij de regio.

Doelsturing waterkwaliteit

Als onderdeel van het 8e actieprogramma werk ik aan doelsturing op waterkwaliteit[4]. Conform de motie Grinwis[5] is het mijn inzet om in het najaar te kunnen starten met N-mineraalmetingen. Ik ben daartoe in gesprek met sectorpartijen, waterschappen, provincies, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en de Nederlandse Voedsel- en

---

[3] Kamerstukken II 2025/2026, 36 800 XIV, nr. 80.

[4] Naast doelsturing op waterkwaliteit wordt binnen het brede doelsturingssysteem onder andere gewerkt aan afrekenbare bedrijfsspecifiek emissienormen op klimaat en stikstof. In de verdere uitwerking wordt zoveel mogelijk gezocht naar synergie.

[5] Kamerstukken II, 2025/26, 33 037, nr. 634 (motie Grinwis c.s.).

Warenautoriteit (NVWA). De aankomende periode zal ik mij beraden op de vraag hoe het ingroeipad voor doelsturing op waterkwaliteit vorm te geven gedurende het 8e actieprogramma. Keuzes over de inrichting van doelsturing op waterkwaliteit bezie ik daarbij in samenhang met de maatregelen in het nog op te stellen 8e actieprogramma.

Tot slot

Met deze brief heb ik uw Kamer op hoofdlijnen geïnformeerd over het voorziene tijdpad om te komen tot het 8e actieprogramma Nitraatrichtlijn en de samenhang met de Taskforce. In de voorbereidingen om te komen tot het 8e actieprogramma werk ik samen met de medeoverheden, waterschappen en provincies. Daarnaast worden andere belanghebbenden zoals sector- en ketenpartijen, natuur- en milieuorganisaties en drinkwaterbedrijven betrokken bij dit proces. Ik ben voornemens om de aankomende periode gesprekken te voeren met eenieder van hen die concrete ideeën of suggesties heeft voor het nog op te stellen 8e actieprogramma. De Europese Commissie is geïnformeerd over dit tijdpad en de voorbereidingen voor het 8e actieprogramma. Tot slot zal ik uw Kamer periodiek informeren over de voortgang van het 8e actieprogramma en doelsturing op waterkwaliteit.

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J. van Essen